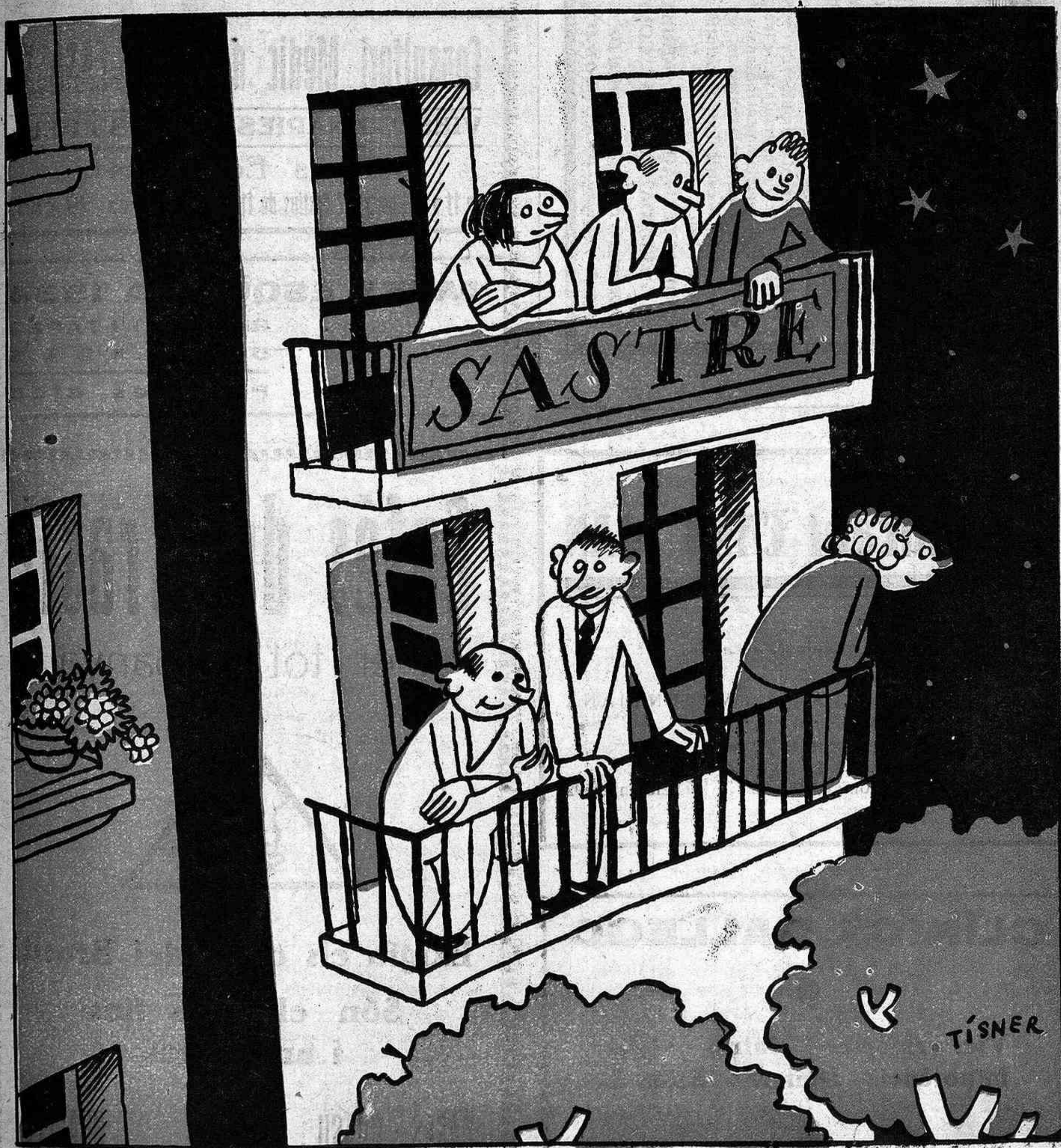

EL ESQUEVELLA

de la TORRATONA

El pas de la cavalcada

—I, ara, que ve?

—Un altre timbre de correus, com el de l'Exposició.

FEROTYL

Específic de l'

ASTENIA GENITAL (IMPOTENCIA)

(MANCA DE VIGOR SEXUAL)

De la eyaculació prematura (pèrdues seminals); de la feblesa y molt eficaç per a combatre la NEURASTENIA, en totes les seves manifestacions.

Es el més poixant estimulant de l'activitat neuro-espino-médulo-genital. Sinèrgic i homo-estimulasa de les glàndules intersticials. Produceix el riglandular, completament inofensiu. Mai perjudica, ni lesiona cap orgue, ni el funcionament dels mateixos.

No conté, ni estricnina, ni fosfurs, ni cantárides, ni cap altre medicament excitant.

PRODUCTE MAGNE E INSUBSTITUIBLE PER A RECOPRAR LA PERDUDA FELICITAT CONJUGAL. PROSPECTES GRATIS

Laboratoris Farmacològics del Dr. W. Dutrem
Alt de Sant Pere, 60 - BARCELONA - Telefon 18631

Preu: 21'75 ptes.

TISORES, NAVALLES I MAQUINES BARBERES

MARCA

ARTERO

REGISTRADA

SON LES MILLORS

Llibreteria, 9 (tocant la Plaça la República) **BARCELONA**

Consultori Mèdic del Dr. CASASSA

VIES URINÀRIES, SÍFILIS I PELL

Preus Econòmics

De 11 a 1, i de 5 a 7-Festius de 11 a 1 - Tallers, 29, entl.

TAPES ESQUELLA 1934

RELLIGAT I TAPES
DAURADES

Pessetes 8'50

Restaurant CASA JOAN

El més popular i acreditat

LA CASA DE LA PAELLA VALENCIANA

Especialitat de la casa)

Rambla de Santa Mònica, 21 i 23

Telefon 23692

CLÍNICA GALLEGO

Vies urinàries - Matriu - Sífilis
Impotència - Diatèria - Raigs X

Director: Doctor J. RIU
Diumenges, de 10 a 1

Consulta: de 10 a 1 i de 4 a 9
NOU DE LA RAMBLA, 18

Cafés del Brasil

Per tot Espanya

Exigiu els cafès del Brasil

Són els més fins
i aromàtics

CASES BRASIL

BRACAFÉ

PELAYO - CARIOCA

L'ESQUELLA DE LA TORRATXA

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ:
Arrepentides, 8 - Telèf. 21361
BARCELONA

Fora de Barcelona:

PREUS DE SUSCRIPCIÓ
Espanya: trimestre 3 ptes. Estranger, 5

REFLEXIONS

UÈ has d'agrair a qui t'ha donat un cop de puny a l'ull, i després t'hi posa àrnica?

Sense l'acte reprobable del cop de puny, no li hauria calgut fer la bona acció.

La qual cosa vol dir que no li has d'agrair res, i que, a pesar de l'àrnica, li pots fer retrets pel cop de puny.

* * *

L'enganyifa espectacular és una de les armes més emprades en política.

—«He complert allò que he dit; et dono allò que t'he ofert», sol trompetejar el polític.

Abans, aquest donatiu tan espontani, l'ofrena donada de bon cor, la promesa acomplida, ha estat, però, revisada detingudament, i preparats tots els paranys.

L'enganyifa espectacular política, no és mai cosida, és sempre atacada amb agulles. Del cantó que et semblarà més sòlida te'n vindrà l'estrip.

* * *

Hi ha qui pregunta: —«¿Pot tenir transcendència, per a ningú, que el servei metereològic de Catalunya, es faci per funcionaris de la Generalitat, o que aquest servei sigui absorbit per l'Observatori Central?»

Podríem dir que no, si el qui fa el servei metereològic de Catalunya contemplés el nostre cel i es documentés en la nostra metereologia. Però, ai las! que esdevé moltes vegades que, degut a l'absorció de l'Observatori Central, a Catalunya, no sabem el nostre temps i ens hem d'accontentar amb les observacions fetes a l'atmosfera de Burgos o de Salamanca.

* * *

El llapis vermell passa molt sovint per damunt d'allò que hom diu del Sr. Gil Robles.

Els amics d'aquest senyor no corresponen pas a les deferències que ací troben. I el bo del cas és que, la seva propaganda, la fan a l'estranger, i és una propaganda molt especial de l'actual govern.

A «Je suis partout», trobem una carta d'Espanya, signada per un tal René Richard (darrera aquest nom deu amagar-se el qui sigui) i en aquesta carta, després d'assabentar-nos que Gil Robles és sostingut per la grandiosa majoria dels seus grups, i, per damunt de tot, pel «kolossal entusiasme de la joventut», es diu del President del Consell:

«... s'ha fet visible com mai, als ulls de tothom, en el curs de la passada crisi.»

Ja ho veuen, els qui ací passen el llapis vermell per sobre qualsevol indirecta —no ja directa— que vagi

devers el «tabú» senyor Gil Robles, el dels «kolossals entusiasmes despertats a la joventut!»

* * *

Recollim una frase de Carles Pi i Sunyer feta el dia 14 d'abril d'enguany: «Les coses sempre són i resulten, segons el grau d'esforç que en elles es posa.»

Una bona frase amb una veritat dintre. Però cal recordar, en l'esdevenidor, que el gran esforç, l'han de fer els homes de força, i, que per a esforçar-se —tot i tenint força— s'ha de tenir present que governar és anar al timó, i no dormir repapat damunt els flonjos coixins de la confortable cabina del capità.

L'error passat, fou un error de triatge, produït per haver oblidat que l'esforçar-se és cosa d'homes forçuts, i que, després, cal que aquests homes lluitin i no visquin en perenne digestió d'homenatge.

¿Es tindrà en compte, això, en el futur?»

* * *

—¿Estem contents?»

—No.

Seguim no sabent on som. En els governs, res no hi ha pitjor que les imprecisions.

Si el qui té caires precisos, dona peu als esfumeigs, ¿què no passarà amb el qui neix diluït, interpretatiu, vull-i-dolç, estiro-i-arronça, dono-i-prenc?»

Ens tempta de dir que estem pitjor que mai. Fins ens han tret l'esperança de poder agrair amb ànima oberta.

* * *

Amb l'esguard fit a l'altra República, recordem una frase del qui en fou un dels Presidents, el senyor Estanislau Figueres: «Un poble que arriba a transformar un règim sense fer estralls ni produir grans desordres, té provades les seves aptituds per a ésser lliure.»

La frase és superficial. La república del 1873, va caure amb la mateixa facilitat amb què havia vingut. La del 1931 va venir també sense fer estralls ni produir grans desordres —com l'altra—. Tenia, per tant, darrera seu tot un poble amb les provades aptituds per a ésser lliure.

* * *

Ha dit Gabriel Alomar: «El lema dels catalans hauria d'ésser: unitat en els ideals, comunió en els esforços i disciplina en els actes.»

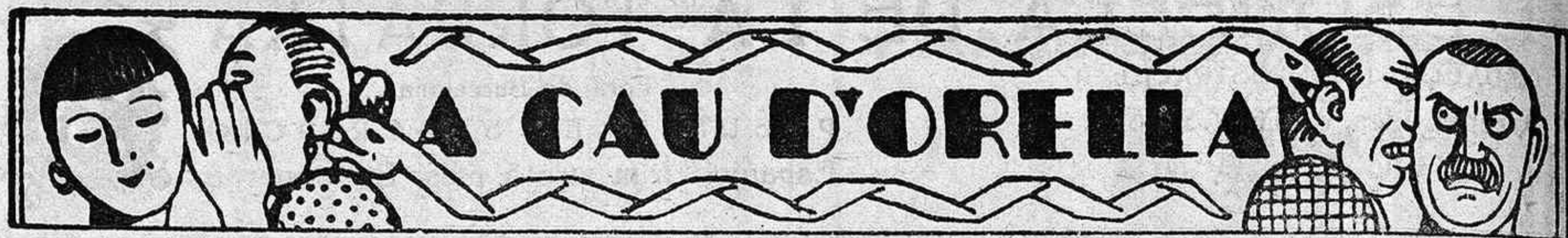
Diem nosaltres: Els catalans, amb els seus ideals de catalans, hauríem de tenir uns davanters que ens plasmessin i afaïnessin visiblement aquests ideals, que ens fossin guions en l'esforç i desinteressats en els actes. Els anys passats foren anys de grup polític. Que el futur ens sigui únicament de profit per a Catalunya.

* * *

Un programa català davant d'una realitat de partit polític:

El recobriment íntegre de l'Estatut de Catalunya.

«*La donna e mobile*»

Fa poc que veiérem la signatura de Jacint Benavente al peu d'un manifest monàrquic.

«El Debate» publicava aquest manifest amb gran delectació.

Acabem de veure, en el mateix diari, les signatures dels qui formen l'associació d'«Amics de la Unió Soviètica d'Espanya». El diari d'en Gil Robles les publica perquè coneguem els signants i els execrem. Entre els signants —amb gran sorpresa per part nostra— hi trobem Jacint Benavente.

¿Què és Jacint Benavente? Monàrquic? Comunista? Carn? Peix?

«*Meriendas*» fraternals»

El dinar, on fou declarat «avi» en Serraclara —al mateix temps que se'l declarava ciutadà d'honor—, fou una «merienda» fraternal.

Així ho deien els «radicals» que hi assistiren. «Fou el mateix, el mateix, que aquelles «meriendes». Vuit pessetes, i et donaven pa, butifarra i et feien passar el porró. En aquest dinar, el que més t'han donat, ha estat butifarra. 12 pessetes. I el porró i un tall de lluç podrit. Amb conjunt dues pessetes de cost i deu caigudes on sigui... butifarra autèntica.

La «merienda» —dinar radical, del Palau Nacional —ha estat un perfecte dinar de partit.»

Consti que aquest comentari és un comentari de radicals, no és comentari nostre.

Frígolades

L'advocat senyor Frígola va camí d'ésser un home públic dels de gran fama. El cap del partit radical va imposar-lo com a primer nom en la darrera candidatura de Diputats a Corts. Ara, es diu que és un dels més preclars elements de la futura Comissió Gestora.

L'advocat senyor Frígola, com a bon radical, ha tingut les seves vel·leïtats. La qual cosa no vol dir que, actualment, no faci sentir, amb veu tronant, que es compta entre els republicans de tota la vida.

Explicaren la 1.ª Frígolada. L'escena —segons ens diuen— va passar a Santa Coloma. El General Barrera anava a beneir-hi una bandera, i el senyor Frígola havia de donar-li la benvinguda. L'escena, és una escena del temps de la Dictadura. A rebre el General Barrera, hi havia quatre gats. Fou quan en Frígola adreçant-se a l'alguatir de Santa Coloma va dir-li: —«Mas, avisa els meus que vinguin.»

—«¿Qui són els de vostè, senyor Frígola?» —va preguntar-li mig estabornit l'alguatir—. «Vostè em fa rodar el cap, senyor Frígola!»...

2.ª Frígolada. Una «setmana santa» passada, uns amics trobaren el senyor Frígola al Passeig de Sant Joan. El senyor Frígola venia d'adorar, i hi havia anat amb xancletes.

—«¿D'on vén?» —li preguntà un dels amics.

—«Venim dels dominics!» —féu la companyia del senyor Frígola.

—«¿I així? Tu ets capaç fins de passar el plat per l'acapte de les ànimes!»

—«Si ho pagaven bé...!» —replicà alegrement el senyor Frígola—. «I la passaria amb xancletes, com vaig ara!»

—«No en dubto» —ens diuen que va murmurar l'amic entre dents—. «Si ho pagaven bé!»

3.ª Frígolada. Les «infantetes» anaven a Sant Feliu. El senyor Frígola era l'encarregat de donar-los la benvinguda.

I la benvinguda a les infantesses pel senyor Frígola és recordada, a Sant Feliu, com una de les coses més estupendes que s'han escoltat. El qui ens ho conta posà els ulls en blanc només de recordar-ho.

«Altezas» per ací. «Altezas» per allà. «El augusto Monarca». I el senyor Frígola acabà la benvinguda a les ex-infantesses amb un «viva el Rei» que féu tremolar tot Sant Feliu.

«Viva el Rei!» La qual cosa no vol dir que el republicanisme del senyor Frígola es pugui posar en dubte! Republicanisme de tota la vida! Com el de tants altres!

Dóna un gust!...

Una de les coses que més gust dóna, a Barcelona, és contemplar les velocitats que agafen els camions

14 d'Abril del 1931
Les coses que farem.

14 d'Abril del 1935
Què hi farem.

que transporten guàrdies d'assalt. Quins xofers més meravellosos tenen! Quantes desgràcies podrien fer i no fan!

El dia 14 d'abril baixava un camió a una velocitat de vertigen. Vam suposar que es tractava d'un número de les festes. Entre París i Còrsega un arbre fou tirat a campistrous. I amb quina netedat fou feta l'operació. Allò era sublim i d'una visualitat extraordinària.

Per tenir feina, no portar diners, i tenir por, no agafarem un auto per a seguir admirant les proeses del auto veloç. Tota la vida però ens doldrà. La cosa donava tant de pler!

No sabem per què recordàvem tant les heroïcitats del creuer Emden!

Els radicals van parir la República

Guerra del Ríó va aprofitar les festes del 14 d'abril d'enguany, per donar-nos aquesta gran nova: els radicals van parir la República.

Que ningú no faci cap retret a la República i li digui: els radicals que t'han parit!

Tampoc no és cas que ningú no els demani qui és el pare. Podria resultar un colom qualsevol!

L'única cosa a què hom pot atrevir-se, és preguntar: ¿Qui fou la llevadora?... Veureu, veureu qui resultarà!

Altre descobriment del senyor Guerra del Ríó

—«El separatismo, de Dencàs para abajo, es reaccionario!»

¿Què els sembla? Vejam si entre els reaccionaris del partit radical hi descobrirem el Gran Separatista, una mena d'anarquista de Terrassa?

Certs contactes amb la reacció són fecunds en descobriments!

Serraclara i Cervantes

La paraula amplament difosa del senyor Serraclara ens fa arribar, per ràdio, aquesta frase:

—«Cuando estamos en el Gobierno y cuando dejamos de estarlo.»

D'això se'n diu oratòria. Perdona'ls, Cervantes. El «separatisme» idiomàtic és un separatisme com qualsevol altre.

«Paz. Progreso. Amor»

Les mascarades populars, des de les processons, a la rua, passant per les cavalcades patriòtiques, s'organitzen sota aquest lema tan extraordinàriament fideuer. «Paz. Progreso. Amor». Es, segons diuen, el que vol el poble.

I així, hi ha qui troba que és extraordinàriament eficaç remeiar els cargolaments de budells de la gana amb espetegants espectacles digestius. No s'haurà sopat, però la gent es podrà distreure veient cavalcades.

Cadascú té el seu programa!

Frases! Frases! Frases!

—«Yo no sé si nuestro partido es de izquierda o de

derecha, pero lo que sé es que nuestro programa fué escrito en el año 1908.»

—El programa, sí, senyor Guerra del Ríó. Aleshores, amb aquest programa, es feien vagues, s'anava a trets pels carrers, es veia amb complaença que es tiessin bombes a les processons, es feia anticlericalisme, es protestava dels afusellaments de Montjuïc, es feia la guerra a l'exèrcit.

Si «El Progreso» d'aquells temps sortís avui, es diria «Solidaridad Obrera». Aleshores se sabia perfectament que el programa escrit en el 1908, era d'esquerres. Es, ara, que el partit —no el programa— no se sap si és de dretes o de què és!

Comentaris escoltats a la cavalcada

Els comentaris escoltats, mentre desfilaven sorges i carrosses en les festes commemoratives del 14 d'abril, foren molts i bons. En tindrem prou amb uns quants. Són els caps de brot de l'antologia.

* * *

—Aquests músics no toquen!

—Es que s'han adonat que cobren del municipi.

* * *

—¿Podria imaginar-se ningú en Carles Pi i Sunyer organitzant cavalcades?

—Carles Pi i Sunyer s'havia especialitzat en organitzador de les finances municipals.

Tothom treballa segons les seves capacitats.

* * *

Pressupost de les festes de la República d'enguany: 300.000 pessetes.

Pressupost de les festes de la República de l'any passat: 33.000.

¿Podrà dir ningú que no millorem?

* * *

¿Noves festes en portes?

Es diu que quan surtin els noms dels senyors de la Comissió Gestora es farà un altre cavalcada al·legòrica.

* * *

Aquest número ha estat

visat per la censura

Els d'Esquerra aconseguiren un emprèstit municipal. Aquest emprèstit havia d'ésser el darrer i servir de base per a la reorganització de les finances del Municipi, desballestades per les festes populars de la Dictadura. Tot l'afany d'en Carles Pi i Sunyer era estalviar.

¿Amb què es pagaran les disbauxes eufòriques actuals?

* * *

Es veu que per a les cavalcades artístiques no hi ha censura.

* * *

—¿Què representa aquest llibre tan gros que tra-ginen?

—El llibre de caixa!

* * *

Comentaris de la cavalcada

Una carrossa ben decorativa: la dels raïms.

Carrosses ben xarones, com per exemple la d'aquell home amb uns llamps a la mà: Júpiter, Moisès o el símbol de la bombeta elèctrica!

Una comparseria hilarant. Els tipus regionals despertaven les grans rialles franques.

Els sorges, disfressats de Tenori, feien pensar en una arrossada de caserna.

Sortiren també els deixebles d'aquells famosíssims «torneos a la antiga usanza».

Els cors d'en Capdevila ex-cors d'en Clavé.

La colla de Sant Mus, amb un breu, un d'ells —deien— que era menat pel cotxer que menava el cotxe d'en Cambó el dia de l'atemptat de Sants.

Altres comparses. Es deia que sota la disfressa de munters i pescadors, hi anaven els empleats que han ascendit darrerament a l'Ajuntament. Els presidia en Calero. Empleats radicals, naturalment.

GLOSSARI PROCESSIONS

Enguany, després de quatre anys de república més o menys autèntica, han tornat a sortir al carrer moltes processons que en aquest període de temps es limitaven a anar per dins.

El nombre immens, infinit, dels cavallers de la creu i el no menys considerable seguici dels mastega-

culs de ciri, han interpretat la liberalitat de

Lerroux —contrastant amb la suspensió de manifestacions republicanes— com una victòria. En canvi, els afeccionats al joc tabalot de l'anticlericalisme pintoresc —aquells que celebren totes les cerimònies religioses i fan àpats de promiscuació en dies precisament que el barrejar no és pecat— s'han sentit ferits en llur consciència protestatària.

Nosaltres, que no anem a missa quan en diuen, però que tampoc no venim de l'hort, trobem que els uns i els altres no saben ben bé de què va. Personalment —salvant els criteris contraris— són uns partidaris entusiastes de les processons, com més virolades millor, pel mateix motiu que n'eren enemics aferrissats, a darreries del segle XVIII i a començos del XIX, els catòlics seriosos i els inexorables guardadors de la moral... al carrer.

Abans eren els bisbes i els sants barons dels bons costums qui posaven obstacles al joiós espectacle de les processons de Setmana Santa i de Corpus per tal d'evitar exhibicions amarades d'una forta substància pagana, com també el dolç encís de les empentes, sense tenir en compte que ambdues coses constituïen més del cinquanta per cent de l'èxit de les funcions religioses.

Per la nostra part, ens plau de tornar —en aquest aspecte i en altres— als clàssics. Ens agraden els gegants i els caps grossos —com més, millor— les trampes, els armats, els misteris, les cucurulles, els «ñiños», els Sants Joans amb el be, la ginesta, els paperets multicolors, la farigola i el romani.

Si Niça, com abans Venècia, s'ha fet cèlebre pel seu Carnestoltes, ¿per què hem de privar Sevilla, Lorca i Tarragona, de llurs mascarades sacres, tan riques de color, xopes de tradicions i emmarcades per un paisatge adient?

L'ideal seria —ja ho havem dit alguna altra vegada— que totes les religions ens oferissin l'espectacle de llurs cavalcades, retretes o processons. El poder pú-

—A mi, em passen coses molt rares. Té, ara m'he deixat la mona.

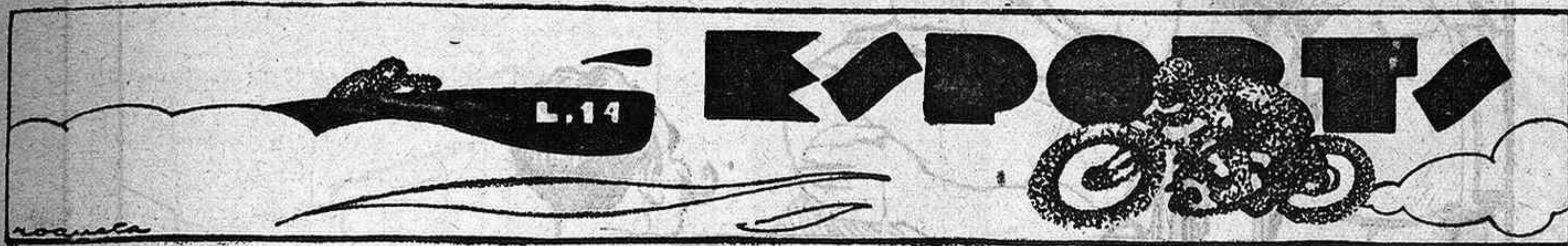
blic, en lloc de posar obstacles i de dictar interdiccions, les hauria d'estimular, àdhuc oferint premis als qui sabessin mantenir millor el to de la fama llur o als qui afegissin atractius a les passejades policromes.

Tots hi sortiríem guanyant. Els amics del folk-lore i de l'arqueologia; els golafres dels grans espectacles; el comerç; la indústria; la pau i la tranquil·litat públiques...

La competició ajudaria a fer més viu l'amor propi dels processoners per tal de donar més lluïment a

llurs manifestacions. La virtut de la tolerància, tan rara entre nosaltres, tindria avinenteses per a fer pràctiques en una constant lliçó de coses. Amb la desaparició, a més, de les exclusives, el proselitisme podria desenrotllar-se amb tota llibertat i amplitud propagant principis eternals amb procediments ultra-moderns que no defugen les cerimònies dels vells ritus, ni la presència de les icones verenables de totes les religions que es disputen l'infern i la glòria.

PANICAL

Cronòmetre

MORERA, DAVANTER CENTRE

Bèrkessy, perquè és massa alt, i Morera, perquè és massa petit, ningú no se'ls ha pres seriosament jugant al Barcelona. Fou precis que Bèrkessy, després d'una llarga postergació, tornés a jugar de mig centre perquè tothom acabés per convenir que no n'hi havia cap d'altre, a Les Corts, i que serveix amb una precisió les pilotes com cap mig centre no les dona.

Què ha passat amb en Morera? El procés del cas Morera és un xic més llarg.

Morera era davanter centre de l'equip de Costa Rica, i Ricard Saprissa, que entén més de futbol que molts senyors que tenen càrrecs de responsabilitat als nostres clubs i molts crítics esportius que presumen de suficiència volent jutjar un element per un partit que li veuen fer, l'envià a Barcelona per jugar a la davantera de l'Espanyol.

Pel camí el centroamericà es féu amic d'un viatger que venia a Barcelona en el mateix vaixell, i aquest l'aconsellà que no es deixés entabanar, i que anés al Barcelona que el pagarien millor i faria més carrera que no pas a l'Espanyol. I Morera, amb la intervenció del passatger esmentat, signà la llicència per al Barcelona.

Poc temps després començava a arrepentir-se d'haver-la signada. Sense interiors, puix que en Goiburu estava baix de forma i pesat, i en Ramon, ple de bona voluntat, feia un partit bo i un altre de dolent, en Morera va jugar donant una empenta a la davantera, que no tenia; però com que, amb tot i l'empenta seva, no es feien gols, no hi havia mitjos i la defensa també anava desballestada, Morera que té poca alçària, va ésser petit i poc davanter, primer per alguns crítics, i després, els directius, es deixaren influenciar per les doctes indicacions. En Morera de davanter centre passà a ésser interior i així vingué l'entrada d'en Raich, al Barcelona, i uns partits excel·lents d'en Raich al costat de Morera.

Arribà al campionat català d'enguany i entrà al Barcelona un altre davanter centre: Escolà. En Morera es veié encara més allunyat del lloc on ens consta que jugà amb afició d'amateurs i amb una valentia i un entusiasme com no té cap altre jugador del Barcelona. Es guanyà el campionat català, però Morera fallava. Als costats, hi tenia Cabanes, un jugador temorec, i Escolà, un home fred que per bé que Morera s'esforcés no tenia la profunditat necessària per a lligar amb el seu joc bullidor i valent.

Van començar a trobar-lo en baixa forma quan els poc encertats eren els seus companys de ratlla amb qui li pertocava jugar. Així i tot es guanyà el campionat de Catalunya perquè l'equip jugava complet.

Han jugat a l'ala esquerra del Barcelona molts interiors, i tots han fallat com en Morera, perquè no hi havia costats. Hem vist era Ramon xiulat a Les Corts, amb tot i que, mantant-se, arribava sovint a porta i marcava personalment un gol, malgrat li donessin una puntada de peu que li fes fer, quinze dies de festa.

També hi va jugar en Pedrol, i s'hauria fet malbé i hau-

ria perdut crèdit de jugador, si no l'haguessin posat immediatament al lloc de sempre; i s'hi va fer jugar en Soler i en Trujillo, amb els quals el públic va ésser benevolent perquè sabia que eren suplents i ja feien prou d'omplir el lloc de perill, que ningú no ha omplert encara.

En Plattko, darrerament, ha volgut fer provatures, però la Directiva no les hi deixades fer. Hi havia por de quedar malament i por de la crítica.

En Raich també fracassava de dia en dia jugant d'interior, quan per al campionat català, tant s'havia parlat d'ell, que fins fou posat a prova per veure si tenia tremp per a internacional.

Ara, ja algú començava a dir que si era curt de vista i no veia la pilota; i, és clar, en Plattko cavilà... cavilà... fins que presentà a la directiva aquesta davantera per oposar-la al Sevilla:

Vantolrà, Morera, Raich, Ramon i Pagès.

Ell veié, a Sevilla, pel primer encontre, que Escolà no era prou valent per a batre una defensa com la d'Euskalduna-Deva, homes fors, alts, enèrgics, contra els quals Escolà res no podia i restava clavat enmig d'ells si, quan calia tenir coratge per anar endavant, aquest coratge li mancava.

Es jugà el partit amb la línia Vantolrà, Raich, Escolà, Ramon i Cabanes. Fallà aquest darrer per manca de valentia davant una defensa com Euskalduna; Ramon es lesionà novament perquè li calgué llançar-se sol, mancat de col·laboració; fallà Escolà del qual s'ha dit, després, que estava lesionat; i decaigué d'una manera inexplicable, Raich, el jugador esperança del Barcelona.

Davant d'aquests fets, la directiva ha deixat fer l'equip a Plattko, i s'ha guanyat, a Santander, bo i fent una exhibició de futbol... «una exhibició de futbol com en els bons temps del Barcelona», segons remarquen totes les informacions periodístiques; i això sí... sobresortint Raich per damunt de tots, quan tothom parlava de la seva miopia i de si se li havien posat esperances infundades.

Farem una aclaració. En Morera va jugar de davanter-centre, a Santander, després de molt de temps de no jugar-hi, però, àdhuc amb aquest fet, en Morera marcà el primer gol, i fins en Trujillo va semblar que jugava millor, perquè el costarriqueny sap enganyar els jugadors, i si ell no fa els gols, les dona a fer als companys de línia, cosa que Escolà, sempre plantat esperant que li posin una pilota als peus i que no hi hagi destorb davant per treure el seu xut meravellós, no fa ni mai no sabrà fer.

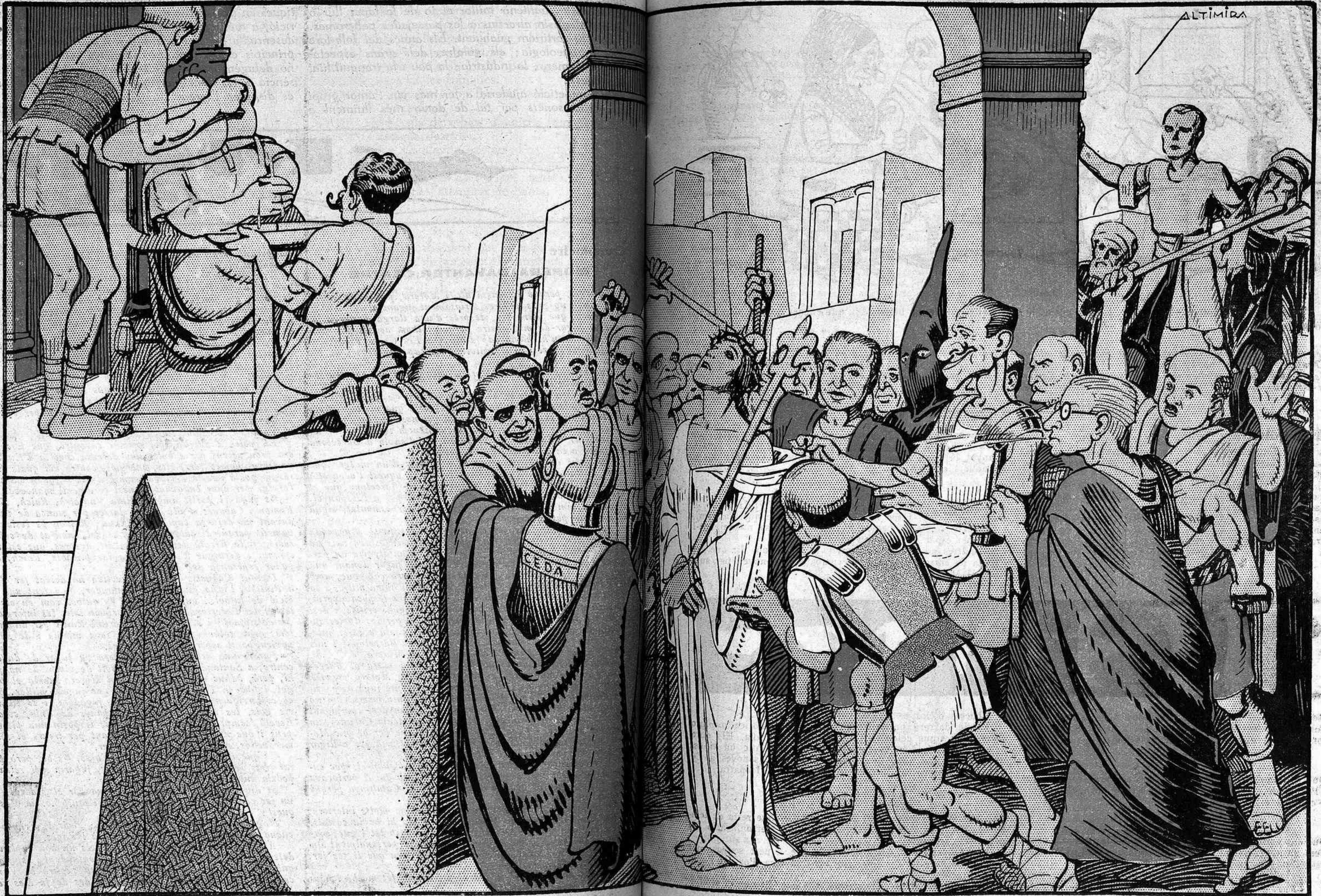
Es que Escolà, és dolent? Res d'això. És bo, però per tirar trets de lluny i, jugant d'interior, jugaria més retrassat i podria xutar millor.

Si diumenge el Barcelona vol guanyar el Madrid, o fer un joc com cal davant els campions, l'equip hauria d'ésser aquest:

Nogués (o Francès) Rafa, Arana; Pedrol, Franco, Lecuona; Ruano, Raich, Morera, Escolà i Pagès.

A falta d'en Bèrkessy, en Franco és un bon suplent; la defensa Rafa-Arana és la més eficaç, contundent i segura amb què compta avui el Barcelona; Ruano suplirà bé Vantolrà cas que aquest segueixi malaltís com des de fa dies sembla

ALTIMIRA

Una escena de la Passió...

El Doctor.—Què li passa? Què té?

La muller del malalt.—Li ho diré. Es que mirant la cavalcada, quedà tan bocabadat, que encara no l'ha pugada tornar a tancar.

que es troba. I cal reconèixer que Escolà sempre és millor que Trujillo. ¿Per què no ho proven?

¿Es que un club ha d'anar malament per no ferir l'amor propi d'un jugador? No! Escolà serà un gran interior si té,

un gran company al costat, i ell com en Raich, es faran interiors de categoria al costat de Morera; i en Raich tornarà ésser el gran interior que anava per camins d'internacional. **AQUELL.**

Altaveu indiscret

Jo tenim futures estrelles de la boxa, al camp «amateur». Hi ha un Zúñiga en el pes wèlter que és una meravella, un Lizarbe, un Bueno i un Del Valle...

El dissabte la sala de l'Iris va quedar plena a vessar, amb el cartell que presentaven. Els «amateurs» van vèncer amplament els professionals i vam veure sortir els afeccionats satisfets i el públic quedar-se al carrer sense entrada, a centenars.

Ara tornarem a veure els «amateurs» davant l'equip italià, i no hi ha pas dubte que hi haurà empentes com el dissabte.

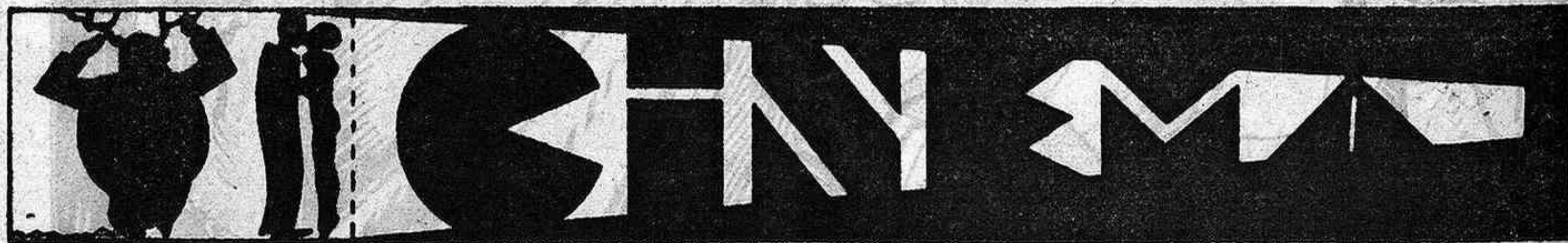
***

A Granollers, no s'hi veuen de contents. Han quedat campions de Futbol de la segona categoria i el ciclista Pagès ha guanyat la cursa Jaca-Barcelona. D'aquesta feta els ous de Granollers es cotitzaran en alça.

***

Allò d'en Cheo Morejon, a París, davant Wilda Jacks, ha resultat un rave. Cheo Morejon va fer veure que s'adormia, i ha estat sancionat per la federació francesa no deixant-lo boxar per espai d'un any en rings francesos.

Nosaltres no volem ésser savis, però ja vam dir que feia oloreta de entrant rescalfat, el combat que donaven per substituir el Marcel Thil.

Hem arribat a la setmana del repòs. Cap estrena d'importància. Les estrenes s'han deixat per a demà. Som encara presoners del tradicional Dissabte de Glòria.

***

Què es prepara? El que més sobresortirà, sembla que serà l'exhibició de la cinta: «Els tres llancers bengalís». Epopeia colonial estil Kípling.

***

Què ens portarà, el cinema, el que resta de temporada? Fem un apart per al documental «Els homes d'Aran». Les altres estrenes es poden catalogar amb facilitat.

***

Gèneres d'èxit en cinema.

El de darrera hora: la reconstrucció històrica o pintoresca d'un tipus cèlebre. Treball sobre biografia. Els europeus exactitzen. Els nordamericans fan simpàtic un tipus; naturalment que amb fins comercials. De Casanoves a Cellini; de Schúbert a Chopín; de Jesucrist a Cleopatra.

***

¿Tornarem a tenir Cècil B. Miller en el que resta de temporada? Aquest director... la personificació del pagesisme ampulós.

Les propagandes ens assabenten que aquest senyor, per la direcció de «Rei de Reis», va rebre la rosa d'or del Papa, com a recompensa.

Per la direcció de «Cleopatra», ens han dit que el Biblio-

...dissabte

tesari de la Gran Biblioteca del Caire, li havia tramés un ull de poll de la reina Vamp.

Es murmura que Cècil B. Miller treballa en una pel·lícula babilònica. Que...

***

A qui, que no hagués tingut pas a l'ull, com Cècil B. Miller, se li hauria ocorregut fer pensar el personatge de Cleopatra damunt Claudette Colbert?

***

«La Pimpinela Escarlata», d'Alexandre Korda. «David Copperfield» Són dos films dels quals es fan grans elogis.

***

Tant «La Pimpinela Escarlata» com «David Copperfield» són dues novel·les que poden passar a la pantalla.

Ens esparverem quan ens volen donar filmat allò que és impossible filmar-se.

Recordem, com exemple, «Segrestament», tema emmanllevat a una novel·la de William Faulkner.

Pocs autors són fugissers com William Faulkner. El seu terror és portat per un vent de lletres. Autor insinuator de les sensacions que passen per una esclatxa, William Faulkner balbujeja el que vol dir, empresona amb una mena de baba gomosa que flueix de la seva prosa. Assassins vistos de gairell, histèriques capiculades. Quan això s'imatja en el cinema—l'encís de Faulkner és l'entelament—, produeix una fatiga mascle. Es com si esperéssim que sortís de darrera la boira una silueta de gàrgola o d'ondina i us sortissin un elàstic Senyor Esteve o un panxut Guàrdia Civil.

***

«Cinegrames» segueix sostenint el seu lloc de gran revista de cinema.

Caldrà vigilar i tenir en compte el «Noticiari Paramount»

Setmana darrera setmana, amb una podigalitat sospitosíssima i amb una delectació evident, porta a la pantalla parades d'en Mussolini, gesticulacions d'en Hitler, discursos d'en Hitler, parlaments d'en Mussolini, visites d'en Mussolini, hores de repòs de Hitler.

No dubtem que el que aquests senyors fan és interessantíssim, però el món és molt gran i si *veritablement l'esguard s'estén pel món*, es veu moltes altres coses que no són precisament les parades, les gesticulacions i embotornaments d'en Mussolini i les tentines i els bigotets de simi d'en Hitler.

***

—Diu que si va amb les dretes, és per eixamplar la República...

—Ja ho entenc. Es com si diguéssim «La dreta de l'eixampla».

El 14 d'abril

(Paròdia d'una frase cèlebre del temps de la Dictadura.)

—Ja ho veu. a Barcelona, ja no hi ha republicans. No es veu ni una bandera.

—Es que els republicans, aquesta vegada, la porten a dins.

Un amic, ens mostra les fotografies rebudes d'un dels darrers films soviètics: —«Els Aviadors», enllestit en els estudis: «Mosfilm».

No debades Màxim Gorki va demanar als escriptors soviètics una literatura heroica. «Els Aviadors», que es mouen en el film soviètic, ens fan veure que entre ells es pot trobar herois semblants als del Tchelinskin. A través de les fotografies, s'endevina un film d'exaltació i d'heroisme. Gestes, contactes de vida, escenes familiars, tot indica un esforç vers un ideal, un ideal humà i patriòtic, molt més ferm i fort que l'ideal metafísic que tant s'ha sentit pesar damunt de Rússia.

***

Escena en una casa de pel·lícules: «La Paramount». A la Paramount tothom parla castellà.

Surt un dels molts Directors,—fent de Director—. Ve de la secció de publicitat i s'escolten parau'es de tot alt. Els Directors, un dels molts,—fent de Director—, entra a un despatx que duu una placa a la porta: —«Distribución».

Després d'una pausa, durant la qual es podria dir que l'escena, o sigui la sala de rebre, roman sola, surten de la «Distribución» una senyoreta amb una gran sina «natural», (confessió d'ella mateixa) i un dependent jove.

La de la sina abundosa, (ho píldores orientals pretèrites!) aconhorta el dependent i li diu: —«No hagas caso de este ehalado. Pero la cosa ha de quedar silenciosa entre los dos».

De poca cosa això per un final d'acte cinematogràfic?

Croniqueta de la setmana

Tot perquè els pobres es diverteixin

En l'anunci de les festes del quart aniversari de la República, llegim:

«Para que las clases populares puedan oírlo, cantará el eminente tenor Hipólito Lázaro».

Això, ben garvellat, deu voler dir: «Siguem generosos amb la pobrissalla una vegada l'any. A fi de comptes nosaltres —ells—, els rics, gaudim tant com volem de l'art i dels plaers de la vida».

El poble té format el seu criteri amb referència al tracte d'inferioritat i de protecció que li donen certs senyors. I ho té amb compte, malgrat li hagin donat facilitats per haver pogut oir en Lázaro a sis pessetes el seient.

Manifestacions d'en Salazar Alonso

Reproduïm el paràgraf en castellà; no li volem treure el suc:

«El 12 de abril de 1935 hago recuento de mis actos y compulso de mi actuación y advierto que siempre he estado inspirado en el movimiento de 1931.»

Fóra probable que trobéssim qui digués: «En el 12 de abril de 1935 hem fet recompte i compulsació dels actes i actuacions del senyor Salazar Alonso, i l'hem trobat entre els campions en la desfiguració d'aquella dada memorable!»

Unamuno, ciutadà d'honor

Suposem que el llòbrec savi Miquel d'Unamuno haurà rebut emocionadíssim el nomenament de ciutadà d'honor de la República.

Qualsevol dia veurem que festeja tan honorífic títol amb un sopar d'honor, que en homenatge seu organitzaran els conspicus membres del «republicaníssim» partit, «Falange Española».

I don Miguel d'Unamuno (falangero) ací, i a fora, a la direcció de «Monde», junt amb Gorki, Rolland i Henri Barbusse.

Noves de l'estranger

«Comuniquen de Los Angeles que la policia ha fuetejat bàrbarament dues noies pel delicte de fer manifestacions pacifistes.»

Aquesta nova podria venir de qualsevol part del món on existís «civilització» i, per tant, policia.

La veu del Pastor

En Manuel ha tornat a adreçar la veu al seu remat; però aquesta vegada, en la veu d'en Manuel, hi ha un prec: vol que les ovelles l'ajudin a fer capellans.

Com? Amb diners. Segons en Manuel, no hi ha capellans perquè no hi ha diners. Es veu que allò de les vocacions irresistibles, de l'imitar Crist, de la pobresa i del sacrifici constant eren falòrnies d'altres temps.

Avui, sense diners no hi ha res, ni capellans. Ho diu en Manuel, xaiets i ovelletes; escolteu-lo.

Paradoxes republicanes

En una penya d'això que semblen senyorets i d'allò que són matadors de braus, mai no hi pot mancar el daltabaix clàssic.

Alguns dels bars típics de barris baixos són absolutament hispànics; hi ha tot el que cal. En un bar d'aquests —bar de caràcter— presenciarem en un dels dies, dits de «comemoració republicana», un aldarull de perfecta festa major de Villalodones. Guitarres trencades, una seguidilla a mig aire, unes dames agitanades plorant, un «pollo» fent de les seves; un matador de braus, amb faixa enrotllada al cos al so de la música de «Carmen», pregant el clàssic «dejadme solo».

Un amic de bona fe va cridar amb veu alta: «I això de la llei de vagabunds, ¿què s'ha fet?»

Un que l'escoltava, li replicà, amatent: «La llei republicana de vagabunds s'ha fet per als qui treballen!»

La Pau

Es diu que Alemanya està disposada a signar el Pacte Oriental, que serà una garantia de pau.

Això d'oriental flaira a conte.

La veritat sobre l'Emiliano

Havia circulat la nova que el Partit Radical enviava a Mèxic, l'Emiliano per treure-se'l del damunt i no deixar-li ficar els dits en la política.

Assegurem que no és cert. Degudament informats sabem que l'Emiliano va a Mèxic perquè certes fàbriques, «trustos» financers, empreses i companyies han sol·licitat la seva desinteressada cooperació.

«Ya nos conocíamos»

Ens ho ha dit un significat personatge en la seva recent visita: «Ya nos conocíamos».

Efectivament, aquest personatge té molta raó: ja ens coneixiem i encara ens coneixem. Ens coneixiem de quan ens tractàvem de tu, Ens coneixem pels actes d'ara.

Llàstima que quan fou llençada la frase de: «Ya nos conocíamos» no poguéssim cridar a ple pulmó: «El qui parla, parla així, per honorar-nos la casa?»

Et coneixem! Fins et coneixem sota la màscara!

El ninotafre polític que ha naufragat
Que content que estic! Ací no hi ha censura!

TELÓ EN LAIRE

Noves i comentaris

—Ja ho veu com han subvencionat els teatres?
—Als teatres, o al senyor Calvo?

***

Al Victòria, no hi ha onejat cap bandera catalana. El cartell, on anunciaven «La Malquerida», era creuat per la bandera espanyola.

—Com voleu que en aquest teatre es recordin de res català, si hi canta en Pablito Gorgé i fan una obra d'en Benavente?— deia un, davant del cartell.

***

Hem assistit a l'estrena de «La força cega», d'Ambrosi Carrion.

L'obra fou un gran èxit.

***

Sí! Es tracta d'una tragèdia, d'una tragèdia vigorosa que fou escoltada amb un gran silenci pel públic i aplaudida vivament.

No havíem quedat que les tragèdies i els drames no plaïen?

***

Podem assegurar que l'obra d'Ambrosi Carrion no ha estat escrita en 24 hores.

I es veu!

«La força cega», és una obra pensada, amb un diàleg intel·ligent i amb situacions fermes. Els personatges no són vestits, són carn i sang. Ah! i cervell.

***

Què diríem per fer la crítica de l'obra?

Apuntaríem que la tragèdia actual va per camins que no són els de la cançó popular ni els dels mites de les tragèdies gregues.

Fins fa poc —i això demostra la gran transformació espiritual que s'està operant—, la religió havia creat unes espe-

cial tragèdies. Passem per quatre «Fedres» específiques, la d'Eurípides, la de Racine, la d'Alfieri i la de D'Annunzio. Avui la tragèdia encarnada per cada una de les Fedres esmentades —fatalitat, religió, sentiment i luxúria—, ja no existeix.

***

Hi ha, però, coses ben modernes en «La força cega», d'Ambrosi Carrion. L'afaiçonament psicològic. Hi ha un moment del tercer acte que veiem per dintre que les vestidures dels personatges s'han esqueixat.

***

Una gran actriu: Pepeta Fornés. La sabem riallera, ingènua, fins dramàtica. No la coneixíem en la tragèdia. Admirable!

***

Un conjunt modèlic: Pepeta Fornés, Empar Ferràndiz. I dos afeccionats lluitant amb el personatge, empenyent l'obra, fent un prodigiós esforç: En Folch i l'Enr'c. No podem oblidar un nom, en aquests elogis: el d'en Guixé, director de «La força cega», a l'Ateneu Autonomista.

***

Al Pompeia té un gran èxit la companyia Assumpció Casals.

Assumpció Casals és una gran actriu. La companyia porta també Visitació Lòpez, la nostra primera ingènua.

Joan Cumellas és el primer actor del conjunt.

***

El dia 23, diada de Sant Jordi, i bans d'una representació de «La Dida», que es farà al Pompeia, Ramon Vinyes parlarà sobre «El Teatre d'en Pitarra».

***

El Barcelona obrirà la temporada de primavera amb una estrena d'en Muñoz Seca: «El Gran Ciudadano», segons diuen, d'un gran èxit a Madrid.

El primer actor i director de la companyia, és Josep Isbert; les primeres actrius: Miracle Leal i Maria Bru, i primer actor galan, Salvador Soler Mari.

***

La Vila i en Daví van al Teatre Nou.

Suposem que la base de la seva actuació serà «Miss-Thery».

Els desitgem força èxit, però ens creiem que no en tindran. I fem constar que ens dolrà.

***

El Tívoli barrejarà la pel·lícula amb les varietats.

El dissabte vinent hi debuta Mercè Serós.

Barreja de varietats i cinema, ¿no serà un nou camí per les empreses cinematogràfiques?

***

«La Malquerida», al Victòria.

El llibret ha perdut en la refosa. La música d'en Penella, una llauna. En Penella no pot sortir de la musiqueta. Per alguna cosa és «maestro».

***

Liceu. Temporada de «Ballets Rusos». Es tracta dels ballets russos de Montecarlo, ja coneguts i aplaudits.

***

Demà al Còmic: Laura Pinillos, A'ady i Lepe. Represa de «Las Vampiresas».

***

A Romea diuen, amb referència a «Morena Clara»:

«Como siempre que un teatro da con la obra del gusto del público, la noticia se difunde con una celeridad portentosa.»
D'això se'n diu literatura!

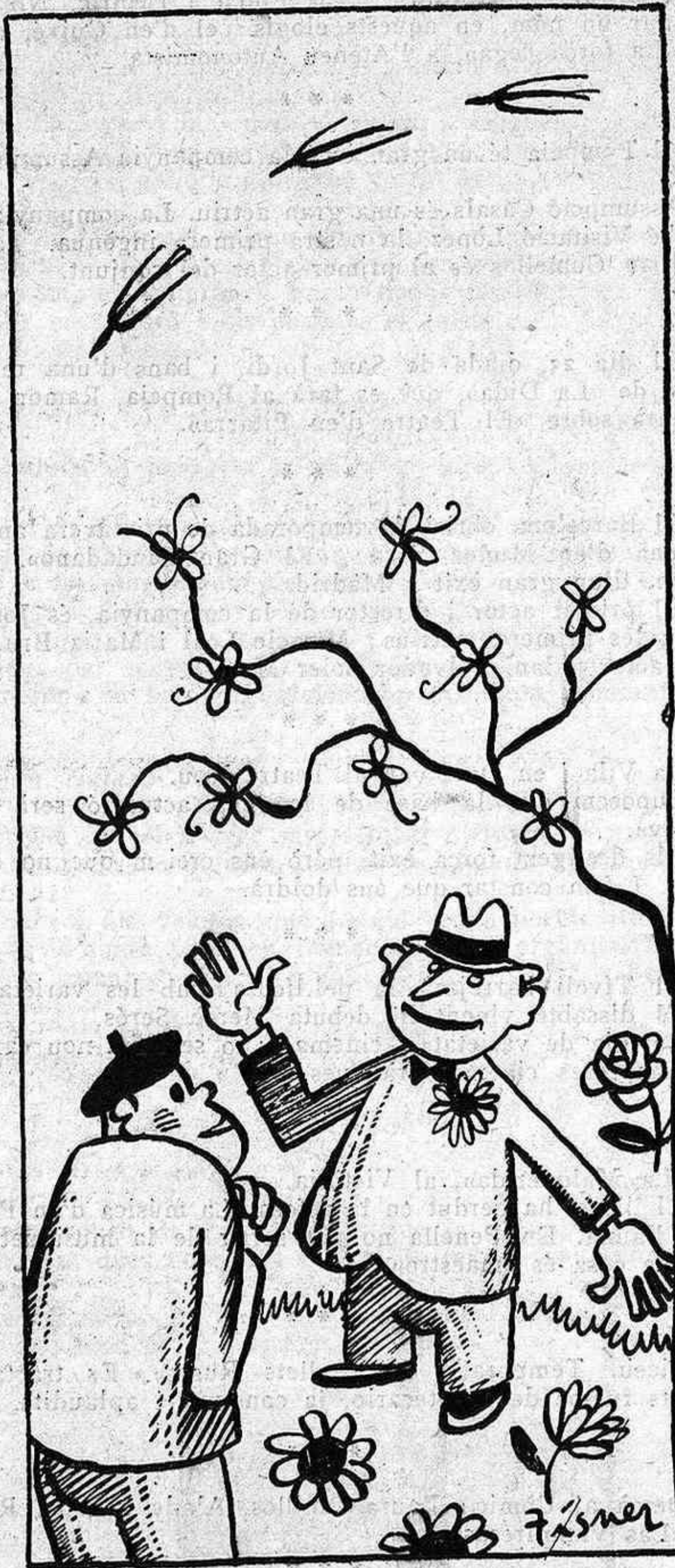
ESQUELLOTS

Fa anys que corria pels carrers de Barcelona un rodamón musical, que tenia el do i l'enginy de fer sonar diversos instruments alhora. Amb les mans tocava l'acordió; amb la boca donava vent a una trompeta posada en equilibri en els llavis; amb les extremitats posteriors maniobrava amb estrèpit bombo i platerets i amb el moviment de la testa feia dringar joiosament els picarols que guarnien el capell de fil-ferro.

Doncs bé; aquesta fanfara unipersonal ha tornat, i el més bo és que ja no para la safata, sinó que àdhuc té pretensions de virtuós, és a dir, de concertista.

***

Una variació sobre el mateix tema. ¿No heveu vist mai en els aparadors dels establiments dedicats a la venda d'eines de tall una mena de ganivets múltiples que vénen a és-

Primavera

—Tot floreix, tot.

—Sí, senyor; fins aquelles sabates que tenia a l'armari.

Sant Jordi ferit.

ser com un taller de butxaca? Formant part de la mateixa peça hi ha trempaplomes, tisorettes, escura dents i orelles, llima per a les ungles i els ulls de poll, tirabuixó, talla-puntes de cigar, filabarquí, serra i, si convé, rossinyol i tot.

Aquesta concentració d'eines en una sola peça era producte, sembla, de la indústria suïssa. Ens diuen, però, que la indústria de casa ha inventat un aparell millor.

***

L'home estava cofoi i inflat com una bomba de paper a punt d'engegar. Guranit amb tota mena de bandes, de cintes, flocs i vetes multicolors i el pit convertit en un mostrari de creus, medalles i estrelles, semblava una custòdia el dia de Corpus o una palma de diumenge de Rams. El seu rostre satisfet es reflectia en els miralls de les lluent sabates.

Passava mirabolant i magnífic, engravenat com un gegant de processó. No el toquésiu, però, que us cremaríeu. Prou que ho deia *urbi et orbe*, escampant somriures a dreta i a esquerra com un bisbe llançant benediccions. Pertot arreu on vaig, la enosura m'acompanya.

I tenia raó en tots els sentits.

***

Han passat quatre anys d'aquell gloriós 14 d'abril, i la República, malgrat tot, encara és viva.

Parodiant una dita de Molière, podríem afirmar que la República ha tingut prou força per a resistir la malaltia i, sobretot, els metges.

Ara només és qüestió d'un bany de neteja, sense plànyer-hi fregalls ni sabó.

***

L'entusiasme dels republicans, amb motiu del quart aniversari de la proclamació de la República, va manifestar-se amb eloqüència abstenint-se de fer de papallona i de comparsa a les moixigangues de purpurina i de focs d'artifici, especialment d'aquelles que tenien tot el caràcter de les anacròniques estampes monàrquiques. Cal obrir de bat a bat el cor a l'esperança. El poble republicà no es deixa prendre el número.

LA REGLA

PERLAS "FEMI"

Maravellós producte de la ciència moderna d'acció segura, sense perjudicar la salut

SUSPESA,
TORNA RAPIDAMENT
I SENSE PERILL AMB

De venda: Doctor Andreu, Segalà, Vicenç Ferrer i farmàcies

No accepteu imitacions que aprofiten la fama d'aquest cèlebre producte

Setmanes enrera, ens planyíem —més ben dit, hi fèiem broma— de la prodigalitat dels darrers Governos en repartir quincalla condecorativa i especialment d'aquella que duu el patronatge de les patums més tronades de la vella monarquia.

No és això encara el pitjor, sinó que en concedir aquestes joguines, que encara fan la felicitat d'algú, s'empren les mateixes fórmules arcaiques i desorbitades del règim caigut.

***

Els castells de focs que s'han cremat aquests dies en pla de festa i de «regocijo», són el símbol del que esdevindran certes situacions eufòriques muntades com un plat de nata i clara d'ou. Després de l'espetec, de l'engament dels coets i de les llusissors enlluernadores, no restarà altra cosa que un pilot de cendres, paper cremat i algunes canyotes.

***

El diumenge, diada de Rams i aniversari de la proclamació de la República, hi va haver gran gatzara al saló central del Palau Nacional de Montjuïc.

Dos mil radicals s'hi van aplegar per commemorar en un tec monstruós llur felix arribada al sospirat rebost. Com és

natural, hi hagué gana. Sortosament, no succeí cap desgràcia personal, si donem per descomptada la presència, entre els convidats, del cèlebre Francesc Torres, el cèlebre pupí i cacic de Granollers. Bon profit, i que duri!

***

¿Necessites mitges soles,
tapes o traus o botons?
Cap a «EL METGE DEL CALÇAT»,
carrer Clarís, trenta-dos.

TEATRE COMIC

Palau de la Revista

DISSABTE

DEBUT de la Companyia del
Romea, de Madrid, amb

Las Vampiresas

per

Laura Pinillos, Alady i Lepe

APOPLEXIA (FERIDURA)

Paralisi - Arterioesclerosi

i totes les malalties derivades d'una defectuosa circulació de la sang, les evita i guareix l'antic específic vegetal i completament inofensiu.

ANTIAPOPLETIC BERDAGUER

A les farmàcies i Centres d'Específics

DOLOR REUMATIC INFLAMATORI I NERVIÓS

es guareix completament amb l'acreditat

AIXAROP I PÍNDOLES **DUVAL**

Preu: 5'50 ptes.

FARMACIA COMA. - Sant Rafael, 2 (cantonada Robador), Barcelona, i en totes les farmàcies

FRONTO NOVETATS

Tots els dies grandiosos
partits tarda i nit

ELS MILLORS PILOTARIS

Voleu passar una bona estona?

Aneu al FRONTÓ NOVETATS

CINE TALIA ASI AMA LA MUJER

en Espanyol, per Joan Grawford

LA CENICIENTA

Dibuixos en colors

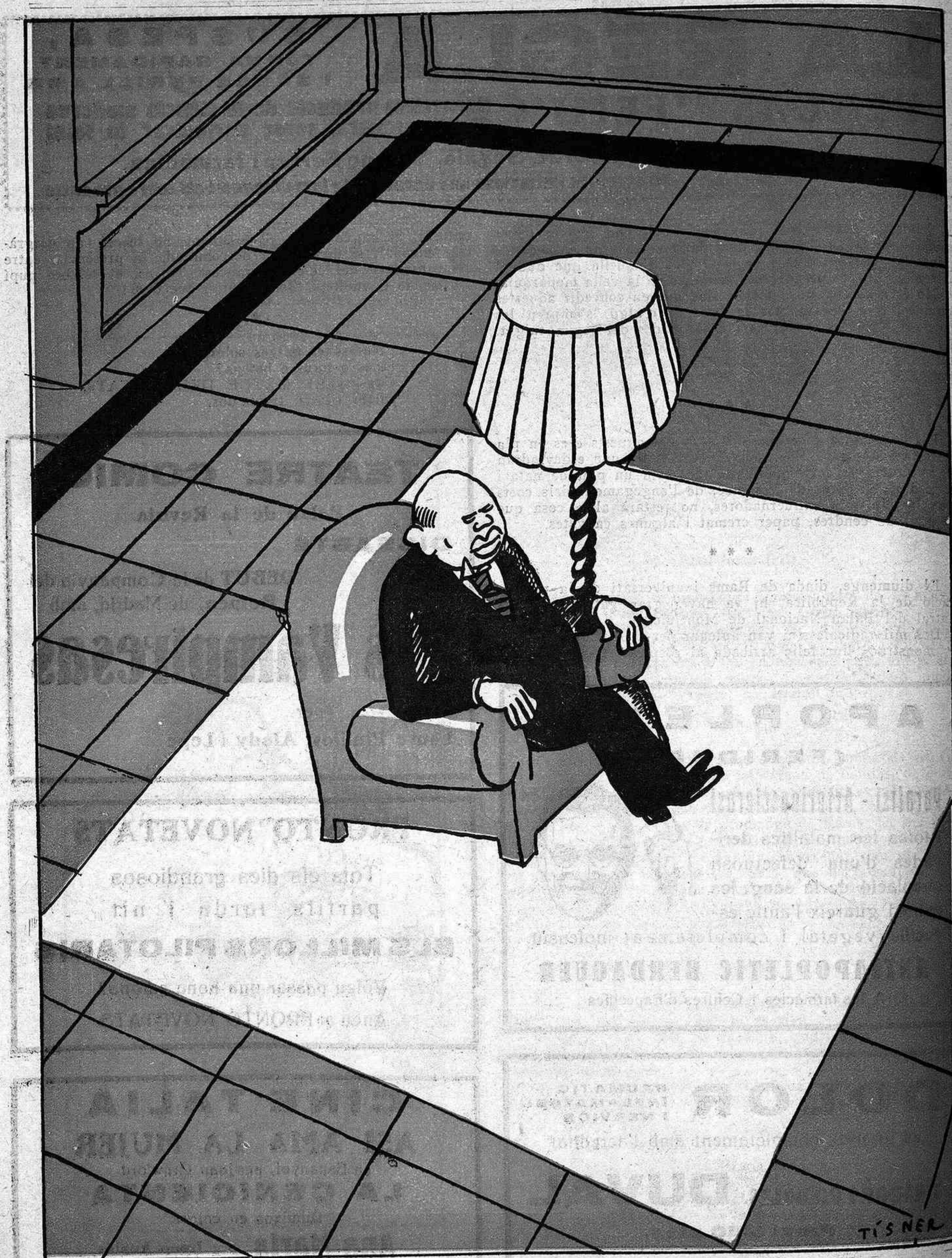
Ana María per Irene Anglés

La chica de las montañas

REVISTA I DIBUIXOS

BERTANY A LA BIBLIOTECA
DE L'ATENEU BARCELONÈS

Els mateixos, sorpresos en el moment de tornar-se les visites de cortesia.